

26. 3. 2013

ID: 90060

Akciová společnost a jmenování znalce

Není-li rozhodnutí o jmenování znalce v právní moci, nemůže založit překážku věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 159a odst. 5 o. s. ř.

Z pojetí řízení o jmenování znalce jako jediného řízení plyne závěr, podle něhož bylo-li o návrhu na jmenování znalce pro účely přezkoumání zprávy o vztazích mezi propojenými osobami již jednou rozhodnuto (byť nesprávně), přičemž toto rozhodnutí nebylo nijak odklizeno, nemohlo být o témže předmětu řízení rozhodováno znovu

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 4480/2011, ze dne 31.1.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelů a/ Ing. V. R., a b/ Ing. B. H., obou zastoupených Mgr. Ing. A.T., advokátem, se sídlem v B., za účasti 1/ Ing. I.P. H., CSc., zastoupené Mgr. Ing. A. T., advokátem, se sídlem v B., a 2/ ČSAD S. a. s., se sídlem ve S., zastoupené JUDr. J.Š., advokátem, se sídlem v J., o jmenování znalce, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 Nc 4861/2010, o dovolání navrhovatelů proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. března 2011, č. j. 14 Cmo 118/2011-69, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. března 2011, č. j. 14 Cmo 118/2011-69, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. ledna 2011, č. j. 2 Nc 4861/2010-47, se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Usnesením ze dne 3. ledna 2011, č. j. 2 Nc 4861/2010-47, jmenoval Městský soud v Praze soudní znalkyni Ing. I. P. H., CSc., znalkyní pro přezkoumání zprávy společnosti ČSAD Slaný a. s. (dále jen společnost“) o vztazích mezi ovládající osobou a ovládanou osobou a o vztazích mezi ovládanou osobou a ostatními osobami ovládanými stejnou ovládající osobou (propojené osoby) za rok 2009 (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

K odvolání společnosti Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením zrušil usnesení soudu prvního stupně a řízení zastavil (výrok první) a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů (výrok druhý).

Vyšel přitom z toho, že k návrhu osob odlišných od navrhovatelů Městský soud v Praze již dříve usnesením ze dne 7. září 2010, sp. zn. 2 Nc 4954/2010-19, jmenoval znalce Ing. J. L. pro účely přezkoumání zprávy o vztazích mezi propojenými osobami za rok 2009. Rozhodnutí mělo dle doložky nabýt právní moci dne 30. září 2010. Jmenovaný znalec již zprávu vypracoval.

Odvolací soud dovodil, že v projednávané věci a v řízení vedeném soudem prvního stupně pod sp. zn. 2 Nc 4954/2010 jde o stejnou věc, neboť předmět obou řízení je totožný - jmenování znalce pro účely přezkoumání zprávy o vztazích mezi totožnými propojenými osobami za rok 2009. Na tomto základě uzavřel, že projednání věci brání překážka věci pravomocně rozhodnuté (§ 159a odst. 5 o. s. ř. zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu; dále jen „o. s. ř.“).

Navrhovatelé napadli rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu dovoláním, uplatňujícíe dovolací důvody dle § 241a odst. 2 o. s. ř. a navrhuje, aby rozhodnutí bylo zrušeno.

Dovolatelé mají za to, že rozhodnutí v řízení vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. 2 Nc 4954/2010, zahájené na základě návrhu doručeného soudu dne 29. července 2010, nemůže vyvolat překážku věci pravomocně rozhodnuté ve vztahu k řízení zahájenému na základě jejich návrhu, který byl doručen soudu dne 2. července 2010, neboť podle § 66a odst. 12 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), se návrh každého dalšího společníka na jmenování znalce pro účely přezkoumání zprávy mezi propojenými osobami, podaný dříve, než je řízení pravomocně skončeno, považuje za přistoupení k řízení. Z dikce § 66a odst. 12 obch. zák. je zřejmé, že o jmenování znalce pro účely přezkoumání zprávy mezi propojenými osobami může být vedeno toliko jedno soudní řízení, jehož účastníky jsou všichni, kdo před skončením tohoto soudního řízení do řízení přistoupí. I ze spisových značek přidělených oběma řízením je zjevné, že návrh, na základě kterého bylo zahájeno řízení vedené pod sp. zn. 2 Nc 4954/2010, představuje právě onen další návrh, který je dle zákona přistoupením do řízení zahájeného navrhovateli pod sp. zn. 2 Nc 4861/2010.

Projednání věci tak podle názoru dovolatelů nebrání překážka věci pravomocně rozhodnuté, neboť:

- 1/ návrh ve věci sp. zn. 2 Nc 4954/2010 představoval přistoupení do řízení v projednávané věci (sp. zn. 2 Nc 4861/2010),
- 2/ řízení ve věci sp. zn. 2 Nc 4954/2010 nemělo vůbec proběhnout pro překážku litispendence,
- 3/ pokud řízení ve věci sp. zn. 2 Nc 4954/2010 probíhá, navrhovatelé jsou jeho účastníky
- 4/ žádné rozhodnutí ve věci sp. zn. 2 Nc 4954/2010 nebylo navrhovatelům doručeno, a proto nemůže být v právní moci.

Společnost ve vyjádření k dovolání namítla nedostatek aktivní věcné legitimace navrhovatelů a přihlásila se k závěru, podle něhož projednání věci brání překážka věci pravomocně rozhodnuté.

Dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné podle § 239 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., ve znění účinném do 31. prosince 2012, a je i důvodné.

Z § 182 odst. 3 obch. zák. vyplývá, že akcionáři uvedení v § 181 odst. 1 mohou požádat soud, aby jmenoval znalce pro přezkoumání zprávy o vztazích mezi ovládanou osobou a propojenými osobami podle § 66a odst. 12, jsou-li pro to závažné důvody, i když nejsou splněny předpoklady uvedené v § 66a odst. 13.

Podle § 66a odst. 12 obch. zák. má každý společník nebo člen ovládané osoby právo požádat soud, aby jmenoval znalce pro účely přezkoumání zprávy o vztazích mezi propojenými osobami, a to do jednoho roku ode dne, kdy bylo zveřejněno oznámení o uložení této zprávy do sbírky listin. Na jmenování a odměňování znalce platí obdobně ustanovení § 59 odst. 3 s tím, že místně příslušným soudem je soud, v jehož obvodu je sídlo společnosti. Návrh každého dalšího společníka na jmenování znalce pro účely přezkoumání vztahů mezi propojenými osobami podaný dříve, než je řízení pravomocně skončeno, se považuje za přistoupení k řízení, a to ode dne podání návrhu. Jakmile řízení o jmenování znalce bylo pravomocně skončeno jmenováním znalce, nejsou návrhy dalších oprávněných osob na jmenování znalce přípustné.

Ustanovení § 66a odst. 12 obch. zák. zakládá každému společníku (akcionáři) nebo členu ovládané osoby právo požádat soud, aby jmenoval znalce pro účely přezkoumání zprávy o vztazích mezi propojenými osobami. Zákon pamatuje na situaci, kdy tohoto práva využije více aktivně legitimovaných osob, když stanoví, že návrh každého dalšího společníka (akcionáře) na jmenování znalce podaný dříve, než je řízení pravomocně skončeno, se považuje za přistoupení k řízení.

Tuto procesní konstrukci volí zákon i proto, že všechny návrhy na jmenování znalce pro účely přezkoumání vztahů mezi týmiž propojenými osobami (za totéž období) mají totožný (jediný) předmět řízení. Tím je ovšem vyloučeno, aby o návrzích všech dalších společníků bylo vedeno samostatné „řízení“. Jinými slovy, zákon přepokládá toliko jediné řízení o jmenování znalce, v němž bude

rozhodnuto jediným rozhodnutím.

V projednávané věci bylo řízení o jmenování znalce zahájeno návrhem dovolatelů (ze dne 30. června 2010, doručeným soudu prvního stupně 2. července 2010). Dovolatelům lze proto přisvědčit v tom, že s ohledem na § 66a odst. 12 obch. zák. nebyl (další) návrh na zahájení řízení o jmenování znalce (vedený u soudu prvního stupně pod sp. zn. 2 Nc 4954/2010) návrhem na zahájení řízení, ale podáním, jímž další navrhovatelé přistoupili do již dříve zahájeného řízení vedeného u téhož soudu v projednávané věci pod sp. zn. 2 Nc 4861/2010.

Tento další návrh neměl být samostatně projednán a rozhodnut. Usnesení ze dne 7. září 2010, jímž Městský soud v Praze samostatně vyhověl dalšímu (nikoli prvnímu) návrhu na jmenování znalce, který se podle ustanovení § 66a odst. 12 obch. zák. zákona považuje za přistoupení k řízení o původním (prvním) návrhu na jmenování znalce, je postiženo zmatečností podle ustanovení § 229 odst. 1 písm. d/ o. s. ř., jelikož soud takto rozhodl o návrhu, kterého zde (vzhledem k úpravě obsažené v § 66a odst. 12 obch. zák.) není (srov. obdobně např. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. března 2012, sen. zn. 29 NSČR 21/2012, uveřejněné pod číslem 99/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Skutečnost, že takové zmatečné rozhodnutí bylo vydáno, však - lhostejno, zda je vydal jiný soudce, než ten, jenž byl povolán v prvním stupni rozhodnout o původním (prvním) návrhu dovolatelů na jmenování znalce (což případně zakládá i zmatečnost dle § 229 odst. 1 písm. f/ o. s. ř.) - ono zmatečné rozhodnutí nezabývá povahy rozhodnutí o podání, jež je přistoupením do řízení o původním (prvním) návrhu na jmenování znalce, tedy rozhodnutí vydaného v rámci řízení o původním (prvním) návrhu na jmenování znalce.

Účastníky tohoto řízení jsou - vedle společnosti - všichni navrhovatelé, tedy i dovolatelé. Pakliže bylo o návrhu na jmenování znalce rozhodnuto (usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. září 2010), usnesení nemohlo nabýt právní moci, nebylo-li doručeno všem účastníkům řízení (§ 159 ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř.). Dovolatelé jakožto účastníci řízení tak mohou proti rozhodnutí o jmenování znalce brojit opravnými prostředky (a to jak mimořádnými opravnými prostředky, tak odvoláním). V situaci, kdy jim usnesení ze 7. září 2010 ještě nebylo doručeno, jim zatím lhůta k podání odvolání ani nezačala běžet.

Není-li rozhodnutí o jmenování znalce v právní moci, nemůže založit překážku věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 159a odst. 5 o. s. ř. Důvod k zastavení řízení v projednávané věci zde proto není.

Z pojetí řízení o jmenování znalce jako jediného řízení nicméně plyne i závěr, podle něhož bylo-li o návrhu na jmenování znalce pro účely přezkoumání zprávy o vztazích mezi propojenými osobami již jednou rozhodnuto (byť nesprávně v „řízení“ vedeném soudem prvního stupně pod sp. zn. 2 Nc 4954/2010), přičemž toto rozhodnutí nebylo nijak odklizeno, nemohlo být o témže předmětu řízení rozhodováno znovu. Nesprávné je tudíž i rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým byl pro účely přezkoumání zprávy mezi totožnými propojenými osobami za stejné období jmenován další (v pořadí druhý) znalec.

Rozhodnutí soudu prvního stupně i rozhodnutí odvolacího soudu vydaná v řízení vedeném soudem prvního stupně pod sp. zn. 2 Nc 4861/2010 jsou - za situace, kdy o jmenování znalce bylo dříve rozhodnuto (dosud nepravomocným) usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. září 2010, č. j. 2 Nc 4954/2010-19 - předčasná.

Protože právní posouzení věci co do řešení procesní otázky, na niž napadené rozhodnutí spočívá (tj. zda projednání věci brání překážka věci pravomocně rozhodnuté), není správné a dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), usnesení odvolacího soudu podle § 243b odst. 2 věty za

středníkem a odst. 3 o. s. ř. zrušil. Spolu s ním zrušil i usnesení soudu prvního stupně a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o. s. ř.).

Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud i pro soud prvního stupně závazný (§ 243d odst. 1 věta druhá a § 226 odst. 1 o. s. ř.).

V další fázi řízení bude soud prvního stupně vycházet z toho, že o jmenování znalce může být vedeno toliko jediné řízení. K tomu přijme odpovídající opatření, zejména dovolatelům doručí rozhodnutí ve věci (tj. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. září 2010).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)